

tudi štiri, nekaterikrat celo pet. Stale so v cerkvi z vsem lišpom od novega leta do Svečnice. Po Svečnici pa je navadno cerkvenik jedno izmed njih razdril, da je dobil sveče za oltarje, potem drugo in tretjo, tako da so slednjič prišle vse na vrsto. Z venci in šopki pa je krasil svete podobne.

* * *

Dobra stran te navade je bila ta, da je ljudstvo tekmovalo med seboj, kje bodo imeli večjo in lepšo stavnico. Veljal je tedaj pregovor: „Stavnica mora biti z drogom poldrug seženj visoka, pa nad jeden cent težka!“ Cerkve so dobivale na ta način dosti svečave za celo leto ter mnogo pisanih šopkov in vencev iz umetnih cvetic, katere so nekdam jako čislali po

Gorenjskem. Pa kakor ima vsaka stvar tudi senčno stran, tako tudi stavnice niso bile brez nje. Koledniki se že ob Valvasorjevem času niso vèdli „kakor otroci luči“, in tudi kasneje niso bili nič boljši: prišla je zavist med mladeniče te in one soseske, prišli so tepeži in druge razvade. Navadno so mladeniči v tem stoletju na novega leta dan vselej napravili pijačo in razveseljevanje, češ, da „stavnico zapijajo“; večkrat so se sprli in stepli. Ni torej čuda, da ta navada ni bila več priljubljena in je jela hirati. Naposled so jo popolnoma zanemarili. V cerkvah pa se je uvèdlo namesto stavnic darovanje za cerkvene sveče in to se je ohranilo v veliki večini župnij do danes.

Književnost.

Slovenska književnost.

Knjige družbe svetega Mohorja.

(Dalje.)

Umna živinoreja. Slovenskim gospodarjem v pouk popisal Franjo Dulár, okrožni živinozdravnik. — I. knjiga. Kako se domača živina zdrava ohrani. 8°.

V uvodu pové pisatelj nekoliko o zgodovini živinoreje (str. 1—16). Vso knjigo deli v dva dela. V prvem uči, kako je treba skrbeti v obče za živalsko zdravje. Ozira se pri tej razpravi na zračne razmere (str. 17—30), na krmljenje (str. 30—55), na tečnost te ali one klaje (str. 55—92), na pripravljane krme (str. 92—101), na pripomočke, s katerimi se slaba krma zboljša (str. 101—111), in h koncu omenja, kakšni morajo biti hlevi, da so zdravi (str. 111—128). — V drugem delu govori pisatelj o posameznih živalih: o konju (str. 129 do 152), o govedu (str. 152—182), o ovci in kozi (str. 183—190) in o svinji (str. 190—202) ter kaže, kako je ravnati z živalimi, da so zdrave.

Jezik je lep. Pisatelj se izogiblje ptujk, kar delo posebno krasi. Mesto „umeteno“ mleko pravimo „umedeno“ mleko.

Knjiga je pisana jako umevno. Živinorejcu bo dobro služila, ker obsega obilo naukov. Razdelitev je primerna; poglavja so kratka, važne reči so tiskane z razprtimi črkami, zaradi česar je delo jako pregledno.

Slovenskim živinorejcem toplo priporočamo, naj knjigo skrbno beró in se ravnajo po njenih navodilih, da se bo zopet povzdignila živinoreja, ki v sedanjem času pojema, posebno v nekaterih krajih.

F. O.

Zgodbe sv. pisma. Slovincem priredil in razložil dr. Frančišek Lampe. I. del: Zgodbe starega

zakona. 4°. Str. 76. — Nihče nam ne more zameriti, da te knjige ne ocenjamo v tem listu. Naj si jo vsakdo ogleda, pa tudi čita, čita! Urednik tega lista izreka blagohotnim ocenjevalcem zahvalo in ob enem prosi dobrohotne duhovnike, da bi mu sporočili svoje opazke in naznanili želje in misli preprostih bralcev. Pot knjigi je seveda določena, vendar bi se dal porabiti še marsikak pameten nasvet. — Ne smemo pa prezreti, da smo Slovenci premnogo hvale za to knjigo dolžni slavnemu odboru družbe svetega Mohorja. Ni se bal stroškov, ni poznal težav in pomislekov, ni se ustavljal pisateljevim željam, in bil je stanovit in potrpežljiv, da se je izdal ta snopič, ki je zares prizadeval vsem sodelujočim osebam mnogo truda. — Novim udom bode odbor lahko dal 1. snopič svetega pisma, ker ima še mnogo izvodov, kar naj bi ljudem naznanili gospodje poverjeniki, pa tudi opomnili družabnike, naj skrbno hranijo posamezne snopiče, da bodo kdaj imeli celo sv. pismo.

Drobtinice. XXVIII. letnik. Uredil dr. Frančišek Lampe. Založila Katoliška družba za Kranjsko. V Ljubljani. Natisnila „Katoliška Tiskarna“. 1894. 8°. Str. VII + 192. Cena 80 kr. — Pozno oznanjamo to novo slovensko knjigo, a ocenjamo je ne. Glavni del knjige podaje prvo in drugo knjigo najimenitnejšega dela svetega Frančiška Saleškega: „Teotim ali o ljubezni božji“. To vam je čudovito veličastno in lepo, dobro delo, zatorej je vredno, da je imamo tudi v slovenskem jeziku. Prevodu, ki podaje — upamo — vseskozi pravo misel svetnikovo in je prikrojen po francoskem izvorniku in dveh dobrih prevodih (jednem latinskem, drugem nemškem), želeli bi samo še večjo lahkoto, gibčnost in umevnost. „Životopisi“ predočujejo Fran-